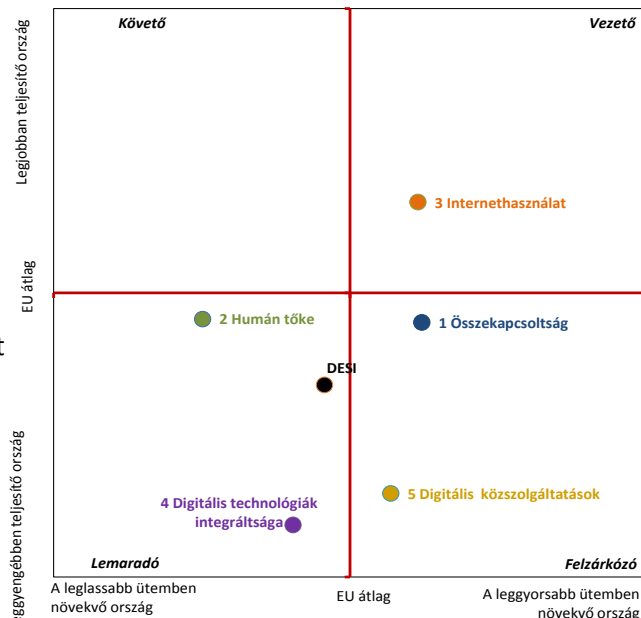

Jelentés Európa digitális fejlődéséről (EDPR) 2016

A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató (DESI)¹ alapján készült országprofil kiegészítő jelentés

MAGYARORSZÁG

Magyarország a digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató (DESI) tekintetében 2016-ban a 20. helyen áll a 28 uniós tagállam sorában². Magyarország eredménye az uniós átlagnál alacsonyabb volt, és az elmúlt év során az átfogó eredmény valamivel lassabb ütemben növekedett az uniósnál. Így Magyarország a **lemaradó** országok csoportjába tartozik³. Magyarország az internethasználat szempontjából viszonylag jó szintet ér el, az összekapcsoltság és a humán tőke szempontjából pedig kevéssel az átlag alatt. A legnagyobb kihívást változatlanul a digitális technológiák üzleti integráltsága, valamint a digitális közszolgáltatások területe jelenti. Magyarország az összekapcsoltság, az internethasználat és a digitális közszolgáltatások területén érte el a legnagyobb fejlődést.

Magyarország teljesítménye az 5 DESI tényező alapján más uniós országokhoz viszonyítva

1 – Összekapcsoltság

Az összekapcsoltság tekintetében Magyarország éppen az uniós átlag alatt van. Az elmúlt évhez képest megfelelő fejlődés történt, ez főként a gyors széles sávú technológiák elterjedésének és lefedettségének köszönhető. A vezetékes széles sávú szolgáltatások a magyar háztartások 95%-ában elérhetők, ez 5%-os rést jelent az átlaglefedettségben a csupán 3%-os uniós képest. A gyors széles sávú technológiák mindazonáltal már most igen elterjedtek, az otthonok 78%-át lefedik az uniós 71%-hoz képest. Magyarországon erős a verseny az xDSL és a kábelen keresztüli széles sávú hozzáférés között. Jelenleg főként a kábeles technológia eredménye a gyors széles sávú rendszer nagymértékű hozzáférhetősége, de ugyancsak terjed a VDSL lefedettség. Magyarország felzárkózóban van a vezetékes széles sávú hozzáférés tekintetében: 2015-ben a háztartások 69%-a rendelkezett vezetékes széles sávú előfizetéssel, az előző év 66%-ához képest ez növekedést jelent, de még mindig a 72%-os uniós átlag alatt van. A magyar mobiltelefon-piacot inkább stabil piaci struktúra jellemzi, több éve három mobilhálózat-üzemeltető működik. A 2014. évi többsávú árverést követően negyedik mobilhálózat-üzemeltetőként a DIGI kábelszolgáltató is jogokat szerzett az 1800 MHz-es

¹ A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató (DESI) egy összetett mérőszám, amelyet az Európai Bizottság Tartalmak, Technológiák és Kommunikációs Hálózatok Főigazgatósága (DG CNECT) dolgozott ki, hogy felmérje az EU tagállamaiban a digitális gazdaság és a digitális társadalom fejlettségének aktuális szintjét. A mutató 5 tényező szerint összesíti a vonatkozó mérőszámokat: az összekapcsoltság, a humán tőke, az internethasználat, a digitális technológiák integráltsága és a digitális közszolgáltatások alapján. Négy csoportba sorolja az országokat: vezető, követő, felzárkózó és lemaradó. A DESI-ről bővebben itt olvashat: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/hungary>

³ A többi lemaradó ország Bulgária, Ciprus, a Cseh Köztársaság, Görögország, Franciaország, Lengyelország és Szlovákia.

frekvenciasávban. 2014 és 2015 során a meglévő mellett két új virtuális mobilszolgáltató jelent meg a mobilpiacon, és kereskedelmi márkás viszonteladók is megkezdtek szolgáltatásaik kínálását. Ugyanakkor Magyarország eredménye a legalacsonyabb a mobil széles sávú rendszer uniós elterjedésében. 2015 júniusára a 4G lefedettség 95%-ra emelkedett, és ez a következő években előidézheti a mobil széles sávú előfizetések számának növekedését.

A digitális infrastruktúra fejlődése egyike a 2014-ben elfogadott, a 2014–2020 közötti Nemzeti Infokommunikációs Stratégia pilléreinek⁴. A stratégia magában foglalja továbbá a digitális menetrendben szereplőkkel összhangban álló, a széles sávú rendszerhez kapcsolódó célkitűzéseket is. Általánosságban véve a magyar széles sávú stratégia elsősorban a piaci alapú széles sávú szolgáltatások kiterjesztését ösztönzi azzal, hogy megfelelő közpolitikákat és szabályozási intézkedéseket hoz létre. Ahol hiányzik a piaci szereplők ösztönzése, ott a hálózatfejlesztés támogatása érdekében hitelezési vagy ajánlati rendszereket (például a fejlesztésekre alkalmazott adókedvezményt, és a piaci alapon nem megtérülő befektetések támogatására szolgáló alkalmazási támogatások elosztását) kell kialakítani. A költségvetési kérdések tekintetében a Nemzeti Szélessávú Stratégia megállapítja, hogy kb. 180–210 milliárd Ft (600–700 millió euró) beruházás szükséges annak biztosításához, hogy valamennyi magyarországi háztartás legalább 30 Mbps sávszélességű internetkapcsolattal rendelkezzen. Az országnak még át kell ültetnie a széles sávú rendszer bevezetésének felgyorsítását segítő, a költségcsökkentésről szóló irányelvet⁵.

A későbbiekben kiderül, hogy a bevezetett pénzügyi kezdeményezések képesek-e ellensúlyozni a telekommunikációs szolgáltatókra kivetett adókat, különösen a 2013-ban bevezetett infrastrukturális adót. Fontos továbbá megjegyezni, hogy a jelenlegi stratégia főként a 30 Mbps sávszélességű összekapcsoltságra összpontosít, jóllehet az európai digitális menetrend hangsúlyozza a szupergyors (legalább 100 Mbps sávszélességű) széles sávú hozzáférés alkalmazását, és célkitűzése értelmében 2020-ra a háztartások 50%-ának ilyen előfizetéssel kell rendelkeznie.

2 – Humán tőke

A humán tőke tekintetében Magyarország a 17. helyen áll az uniós országok sorában, az uniós átlagtól kissé elmaradva, és az előző évben korlátozott fejlődést mutatott. A magyar lakosság 72%-a használja az internetet, az uniós 76%-hoz képest. A digitális készségek vegyes képet mutatnak: az emberek csupán 50%-a rendelkezik legalább alapvető készségekkel (az uniós átlag 55%), míg az ikt-specialisták a munkaerő aránylag nagy részét jelentik (4,9% az uniós 3,7%-hoz képest). Magyarország nagyon lemaradt a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén diplomával rendelkezők száma tekintetében.

A digitális kompetenciák fejlesztése egyike a Nemzeti Infokommunikációs Stratégia pilléreinek. A stratégia helyesen megállapítja, hogy Magyarországon nagymértékű a digitális jártasságban való elmaradottság, 3,5 millió ember még nem élvezzi a digitális technológiák előnyeit. Az internethasználók elsősorban csupán alapvető tevékenységeket végeznek online. Az is egyértelmű, hogy a digitális kompetenciákat nem kellően fejlesztik a közoktatásban, mivel a tantervet még nem illesztették hozzá a digitális világhoz, a tanárok tudása csekély, és nincs elegendő IT-eszköz. Magyarország célkitűzése a digitális jártassággal nem rendelkező felnőttek számának csökkentésére, valamint az internetet rendszeresen használók számának növelésére irányul. Az ikt-szakértők számában mutatkozó (2013-ban a becslések szerint 10 000 fős) hiányt jelentősen csökkenteni

⁴ <http://www.kormany.hu/hu/nemzeti-fejlesztési-miniszterium/infokommunikacioert-felelos-allamtitkarsag/hirek/infokommunikacios-akciotervet-fogadott-el-a-kormany>

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 2014/61/EU irányelve a nagy sebességű elektronikus hírközlő hálózatok kiépítési költségeinek csökkentésére irányuló intézkedésekről (HL L 155, 2014. 5. 23., 1. o.)

kívánják azzal, hogy 2020-ra megkettőzök az infokommunikációs technológiák területén tanulmányokat folytató diákok számát, és magasabb fokú oktatást biztosítanak a munkaerőpiac szükségleteinek jobb kielégítése érdekében.

A humán tőke kihívásaira válaszoló átfogó stratégiai keret meghatározása után a hangsúly mostantól kezdve a tervezett intézkedések hatékony megvalósításán van. Magyarország még nem állította fel a Növekedési és Foglalkoztatási Nemzeti Koalíciót⁶, amely nagyon fontos lehet valamennyi kulcsfontosságú szereplő bevonásának biztosításához. A megfontolandó támogatási lehetőségek között szerepel az Erasmus+, az európai strukturális és beruházási alapok, és a foglalkoztatási és szociális innovációs program.

3 – Internethasználat

Magyarországon általánosságban az internethasználók széles körű internetes tevékenységet végeznek, és ez meghaladja az internethasználat uniós átlagát. A legkedveltebb online tevékenységek keretében az internethasználók 86%-a híreket olvas, és 83% használja a közösségi hálózatokat. A közösségi hálózatok használata a legmagasabb az Unión belül. Az internethasználók 47%-a hallgat zenét, néz filmet vagy játszik online, és 55% kezdeményez vagy fogad videóhívásokat. Az előző évben elért fejlődés ellenére Magyarország továbbra is jóval elmarad az internetes bankolás és az online vásárlás területén. Az e-kereskedelem tekintetében ez kapcsolódik a kínálati oldalhoz is, mivel az online értékesítő kis- és középvállalkozások száma is elmarad az átlagtól.

4 – A digitális technológiák integráltsága

A digitális technológiák vállalkozások általi integráltsága tekintetében Magyarország jóval az uniós átlagtól elmaradva a 26. helyen áll, az 5 DESI tényező közül ebben teljesít a leggyengébben, és a fejlődés is korlátozott volt az előző évben. Az elektronikus információmegosztáshoz (16%), a felhőalapú szolgáltatásokhoz (6%) vagy a közösségi médiához (11%) hasonló technológiákat használó vállalkozások százalékos aránya a legalacsonyabbak között van az Európai Unióban. A magyar vállalkozásoknak ki kellene használni az online kereskedelem által nyújtott lehetőségeket is. A magyar kis- és középvállalkozások igen csekély hányada értékesít online (10%), és még kevesebb értékesít online más uniós tagállamokba (4,5%). Az alacsony teljesítmény oka részben az, hogy a lakosság idegenkedik az elektronikus fizetésekhez, online banki ügyintézéshez és vásárláshoz hasonló ügyleteken alapuló szolgáltatásoktól.

A kormányzat az ikt-stratégiájában azt tűzi ki célul, hogy 2016-ra a mikro- és kisvállalkozások 90%-a rendelkezzen internet-hozzáféréssel (2020-ra pedig 99%), és 2016-ra a mikro- és kisvállalkozások 50%-a legyen jelen az interneten (honlappal, Facebook profillal stb.) (2020-ra pedig 80%). A további célok közé tartozik, hogy a magyar szoftver- és szolgáltatásexport értékét 2020-ra növelni kell 100%-kal; a kkv-k 33%-a online vásároljon vagy értékesítsen 2020-ra, és 2020-ra az integrált vállalkozási rendszereket használó kkv-k száma érje el az uniós átlagot. A kormányzati intézkedések között szerepel az ikt-szolgáltatások exportcélú fejlesztésének támogatása, a kkv-k belföldi IT és elektronikus szolgáltatásai fejlesztésének elősegítése, valamint az elektronikus kereskedelem, az elektronikus számlázás és fizetések, valamint az elektronikus aláírás piacát szélesítő eszközök támogatása.

A Gazdaságfejlesztési és Innovatív Operatív Program (GINOP) vonatkozó elemeinek időben való és hatékony végrehajtása jelentős mértékben hozzájárulhat az e területen felmerülő kihívások leküzdéséhez.

---

⁶ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/national-local-coalitions>

5 – A digitális közszolgáltatások

A digitális közszolgáltatások tekintetében Magyarország a negyedik leggyengébb teljesítményt nyújtja az Európai Unióban, jóval elmaradva az átlagtól azon tény ellenére, hogy az elmúlt évben a vonatkozó DESI mutatók valamivel gyorsabban növekedtek az uniós átlagnál. Mindazonáltal figyelemre méltó, hogy Magyarország fejlődött az online szolgáltatások területén, amennyiben a közigazgatási ügyintézés számos lépése teljes körűen végrehajtható online.

A Nemzeti Infokommunikációs Stratégiának a digitális államra vonatkozó pillére a belföldi IT-szolgáltatásnyújtásra, az állampolgároknak és a vállalkozásoknak nyújtott digitális közszolgáltatások biztosítására, valamint a biztonságra összpontosít. A kormány célkitűzése nem csupán az IT-háttér közigazgatási vonatkozású fejlesztésére, hanem a közigazgatásban dolgozók digitális készségeinek fejlesztésére is kiterjed. 2018-ra az állampolgároknak és a vállalkozásoknak képesnek kell lenniük a teljes körű (akár határon átnyúló vonatkozású) közigazgatási szolgáltatások online igénybevételére, és 2016-ra a felnőtt lakosság 60%-ának tudnia kell használni az e-kormányzati szolgáltatásokat.

Az e-intézkedések végrehajtása során érdemes lehet figyelembe venni az e-kormányzatról készült, legutóbbi teljesítményfelmérést, amely megállapítja, hogy Magyarország jóval elmarad mind a négy mutató, azaz a felhasználóközpontúság, az átlátható kormányzat, a határon átnyúló mobilitás és a kulcstényezők (például az elektronikus személyazonosítás) átlagától.

Hírek: Az új magyar e-személyi igazolvány

2016 januárjában Magyarország új elektronikus személyazonosító kártyát vezetett be. Az új kártya integrált NFC chippel rendelkezik, és megfelel az Európai Unió eIDAS rendeletében (az elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról szóló 910/2014/EU rendeletben) szereplő követelményeknek. Az e-személyi funkció mellett két további elektronikus funkció elérhető: az e-útlevelel funkció és az e-aláírás funkció. A kártya tárolja továbbá az állampolgár adóazonosító jelét és társadalombiztosítási számát. A kártya e-személyi funkcióját 6 jegyű PIN-kód biztosítja, a választható elektronikus aláírás funkciót pedig 7 jegyű PIN-kód. 2016 januárjában a magyar hatóságok 133 000 e-személyi kártyát bocsátottak ki, amelyek közül 51 000 tartalmazta a választható e-útlevelel funkcióhoz szükséges biometrikus adatokat, és 19 000 az elektronikus aláírás létrehozására alkalmas digitális tanúsítványt. A szükséges kártyaolvasókat hivatalosan a Magyar Posta terjeszti, a legolcsóbb elérhető készülék ára 13 000 Ft (kb. 40 euró).